

מאי פליגי : ואחר כל דבר בו כפרי מרנה כל הכי מדכתיב
לא תשים דמים בנתיב : יא ועבר בלא תשים דמים וז"ל דמי
כ"ו כת' הרמב"ם בהל' אבל כפי' דמנות טעה מדבריה ללוות אורח'
אמרו רז"ל כל מי שאינו מלווה כאלו שופך דמים וכופין ללויה כדרך
כופין לנדקה כו' עד אפי' המלווה לחבירו ד' אמות יש לו סכר הרבה
כמה שיעור לויה שחייב אדם זה הרב לתלמיד עד עיזורה של כיר
א' לחבירו עד תחום שבת ותלמיד לרבו עד פרסה ואם היה רבו
לנדקה עד ג' פרסא' עכ"ל רמב"ם , ויסקוט מהר"ם מנאיתי האידב'
אין כוהגין ללוות תלמיד לרבו עד פרסה משו' דבזמן הזה מוחלים על
בגדים ויש לילך עמו או עם חבירו על הספר או לכל הפחות ד'
אמות עכ"ל וכתב הרמב"ם עוד גמילות חסדים שגופו שאין להן
שיעור כגון ביקור חולים וכיחוס אכלים והנזלת המת והכנסת כלה
והלנות אורח' אע"פ שכל מנות אלו מדבריהם הרי הם בכלל ואהבת
לרעך כמון כל הדברים שאתה רוצה שיעשו אותן לך אחרים עשה
אתה לאחרך בתורה ובמצוות ושכר הלוויית אורח' מרובה מן הכל והו'
החוק שחקק אברהם אבינו ודרך החסד שנהג בהם מאכל עובדי
דרכים ומסקה אותן ומלוא אותן וגדולה הכנסת אורח' מקבלת פני
השכינה שכ' וירא והנה ג' אנשי' וירץ לקראת' ולווייתן יותר מהפנסת'
עכ"ל רמב"ם וכן הוא במדרש פ' וירא עכ"ל ד"מ : יב הרבה דברים
אמרו כו' מדכתיב השמר לך ושמור כפסך מאור :

ז אחר הנג' ואחר כל דבר שיש בו סכנה וראוי שיכשול בה שם ד'
אדם וימות כגון שהיתה לו באר בחצירו בין שיש בו מים
בין שאין בו מים חייב לעשות חוליא נבזה עשרה טפחים או
לעשות לה ביסוי כדי שלא יפול בה אדם וימות :
ח וכן כל מבשול שיש בו סכנות נפשו' מצוה עשה להסירו שם
ולהשם' ממנו ולהזהר בדבר יפה יפה שנאמר השמר לך
ושבור נפשך ואם לא הסיר והניח המבשולות המביאים לידו
סכנה ביטול מצוה עשה י"א ועבר בלא תשים דמים :
ט הרבה דברים אסרו חכמים מפני שיש בהם סכנות שם ד'
נפשות וקצתם נחבארו בשור יורה דעה סימן קי"ז ועוד
יש דברים אחרים ואלו הם : לא יניח פיו על הסילון המקלח שם ד'
וישתה' ולא ישתה בלילה מהנהרות ומחאנמים ששא יבלע
עלוקה והוא אינו רואה :
הנה' וכבר כתבתי דברים אלו סימן קי"ז ב"ד וע"ס :
י כל העובר על דברים אלו וביוצא בהם ואמר הריני שם
מסכן בעצמי ומה לאחרים עלי בכך או איני מקפיד
בכך מכין אותו מכות מרדות , והנזהר מהם עליו תבא
ברכה טוב :

תם וצשלם

ברוך רחמנא דסייען להשלים כפר חשן המשפט עם הגהות של מוה"ר משה איסרלש זצ"ל
ועם החיבור שחיבר מוה"ר יושע ולק כ"ץ זצ"ל ברוך הנותן ליעף כח ולא עי'

והיתה השלמת הספר היקר הזה אור ליום חמישי י"ג ימים בחדש חשוון שנת חנה י"א אלפים בחזק יבא וזרעו שש"ל לה לו לפ"ק

אמר המנהיג בהיות שהמלאכה היתה מרונה עלי ולא היה לי אפשר לעיין ולהסתכל בה , אם תקנו הפועלים מה
שרשמי בה , ומנאיתי במהירות , קצת טעות , אף שהן מעט מזער מ"מ אל תסכן בזה הליך
עולה , עזרתי את דוחי לתקן המסילה , לרפוש הטעו' מה שמנאיתי בה , וכשאנא אי"ה לסלום לביתי , לעיין
ולחפש אחר הטעו' כתתי את לבי , ועל זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מנוח שניאות מי יבין וגו' גם מזד' וגו' והטעות
דמוכה מוכיח על זה ואני כותב שבת לאל תבדק שלא מנאיתי שום טעות דאני מוכח וגם לפעמי' תמנא טעו' בקנתספרי' ,
ובספרי' אחרים הם מתוקבי' : ועוד באתי להודיע פסקת מקומי' כתבתי פירוש לדברי מ"ו ז"ל שהם בקינור
מופלג וברקדוק לשון וראיתי שרבי' לא דקדקו בלשונם והקשו אותי קושיו' על דבריו ע"כ מה שראיתי שיש להקשו' על דברי
מ"ו ז"ל כתבתי פירושו בתוך הסמ"ע בדרך הג"ה , ואין זה לקט כי אם שכתב , מה שמפי מ"ו ז"ל למדתי , ולהעמידם
במקומם בתוך הספר שכחתי : ברוך ה' אשר זיכני להשלים זה כן יזכני שלא ימיש תורת ה' מפי ומפי זרעי וזרעי
מעתי ועד עולם אמן סלה :

לוח הטעות וקצת פשטים

במ' א' בסמ"ע במ"ק א' דמכות ב"א חייבי' כו' כנ"ל : שם ב"ר אלא ה"ה כל כו' כנ"ל : שם סט"ז נקט 'כלסון הרף
כו' כנ"ל : מי' ב' בסמ"ע ס"ק במאית' שמונים כנ"ל : מי' ד' בסמ"ע ס"ק ה' המע"ה ואם אין כנ"ל : מי' ח' בפני'
שאסור לו לאכול כנ"ל : מי' יג' בפני' ס"ז בין דין בין בפטרה ואם כו' כנ"ל : מי' ס"א בסמ"ע ס"ק ח' כל המונאו
זוה כו' כנ"ל : מי' ס"ד בפני' שאם לא כן כנ"ל : מי' ס"ו ס"א בהג"ה מוניאין מן הלוח ונותנין כו' כנ"ל : שם בסמ"ע
ס"ק ז' קאי גם 'אשומר' חכם וכ"כ כו' כנ"ל : מי' פ"א בפני' ה"ע לתב יד המלוה שקבל כו' כנ"ל : מי' פ"ב בפני' סי"ח
וכן אפי' כו' להשאל ולהשכיר' או 'שאין' עשוין' להשאל ולהשכיר' אלא כו' : מי' פ"ה בסמ"ע ס"ק ח' אין לומר כו' יכול
לומר 'ידעתי כו' ור"ל לאפוקי אם אמר את הזכרתי דלכ"ע הוי כמשיב אצירה כיון שהוא הזכירו וכמ"ש בס"ס פ"ח ודוק :
מי' פ"ח בפני' ס"ב במלוה 'בטער' להרמב"ם אינו כו' כנ"ל : מי' פ"ז בל"ד בהג"ה כגון שתקע כפו כו' כטור מן השנועה
אלא כו' כנ"ל וז"ל רמירי שפטור משבועת היסת דמזה מיירי שם במקור דין זה וז"ל בתר טעמו דלא עדיף הת"כ משבוע' היסת
דקי"ל דאף דנשבע היסת חייב לשבע ש"ד כמ"ש לעיל בס"ד וכן מוכח בס"ו וקצת מן הטעמים הוא דהא לא נשבע כדינו ועוד
דאף דנשבע שבוע' קלה שמה לא ישבע שבוע' חמור' ודוק : מי' פ"ח בפני' ס"ה ס"א כסף נקי ושיעור כ' 'מעין' 'מסקל' ז"כ
שפורי' כסף נקי כנ"ל : מי' קנ"ח בסמ"ע ס"ק ו' ואת השת' כו' יאמר המוכר כו' כשרפו מעותיך בעליי' ר"ל כשחוזר
הלוקח יאמר המוכר כן דמסתמ' לא חיישינן שיעשה המוכר תרתי לריעות' לחזור מהמקח ולאבד מעותיו ע"כ
ז"ל דמירי כשחוזר הלוקח ראז פטור המוכר מאונס' אף דלא א"ל טול מעותיך ראס א"ל טול
אף מגבינה ואצירה פטור וכמ"ש בס"ס זה ודוק' כשחוזר המוכר כתב
שם דחייב באונס' ודוק :

